

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Tarım ve Orman Bakanı Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

M. Bakan.

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Türkiye Süt Konseyi'nce 2019 başı itibariyle çiğ süt alım fiyatı 1,70 TL olarak belirlenmiş ve bu fiyatın üzerine de Tarım Bakanlığı'nın Süt Destekleme Primi eklenerek çiğ sütte litre başına alım fiyatı 1,95 TL olmuştur. Üretici, en önemli maliyet kalemi olan yem fiyatlarındaki artış nedeniyle ise belirlenen bu fiyatla kazanamamaktadır. Süt yem paritesinin uluslararası normlara göre 1,5 olması gerekirken, son gelen zamlarla birlikte parite ülkemizde 1'in bile altına düşmüştür.

2007-08 yılında 1 milyonu aşkın süt ineği kesildiği için Türkiye 10 yıldır hayvancılıkta her şeyi ithal etmektedir. İthalatın faturası ise 10 milyar doları aşmıştır. Bu faturayı ödemeye çalışırken yeni bir süt krizini ülke ekonomisi kaldıramayacaktır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin rakamlarına göre 2018 yılında sanayiye gönderilen süt 10 milyon 34 bin ton toplam süt üretimi ise yaklaşık 22 milyon 121 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılının ilk üç ay süt üretimi toplamda 2 milyon 397 bin 730 ton olmuş ve bir önceki senenin aynı dönemine göre yüzde 7,1 oranında azalmıştır. TÜİK'in Mart 2019 verilerine göre; toplanan inek sütü miktarı martta yıllık bazda yüzde 8,6 düşüşle 838 bin 444 ton olmuştur.

Yaşanan bu sorun sütteki üretici ve tüketici fiyatı arasındaki makası da giderek açmaktadır. Et ve Süt Kurumu'nun, Türkiye İstatistik Kurumu verilerinden derlediği bilgilere göre, 2010 yılında çiğ sütün ortalama fiyatı 0,85 TL iken, tüketici uzun ömürlü sütün (UHT) litresini 1,97 TL'den almıştır. Üreticiden alınan çiğ süt tüketiciye 2.32 kat fiyat farkıyla satılmıştır. 2018'de ise çiğ sütün litresi 1,46 TL olurken tüketicinin aldığı 1 litre UHT ortalama 3,99 TL'ye yükselmiştir. Üreticiden alınan çiğ süt ile tüketiciye satılan UHT arasında 2.74 kat fiyat farkı oluşmuştur. 2019 yılının ilk 6 ayında ise mevcut durum daha da kötüye gitmektedir. 2019'da belirlenen çiğ süt fiyatı 1,70 TL iken tüketici 1 litre UHT için ortalama 4,80 TL ödemektedir.

Bu bağlamda;

1-Ülkemizde özellikle son 1 yıl içinde kesilen küçükbaş ve büyükbaş hayvan sayısı kaçtır? Bu kesilen hayvan sayısının bir önceki yıla göre oranı kaçtır?

2-Üreticinin en büyük sorunu ithal hammadde ile üretilen yem fiyatlarının döviz kuru nedeniyle sürekli artmasıdır. Bakanlık olarak bu soruna yönelik hangi somut adımları atacaksınız?

3-Son bir yılda süt ve süt ürünleri üreticisi kaç firma üretimini durdurmuş ya da konkordato başvurusunda bulunmuştur? Bu firmaların iller bazında sayısı kaçtır?

4-Sütte üretici-tüketici fiyat arasındaki fark her geçen yıl daha da artmaktadır. Tüketicinin bu mağduriyetini gidermek için Bakanlık olarak hazırladığınız çalışmalar nelerdir?

5-Uluslararası normlara göre süt yem paritesinin 1.5 olması gerekirken ülkemizde dövizdeki artış nedeniyle 1'in bile altına düşmüştür. Üreticinin bu zararını gidermek için Bakanlık olarak aldığınız önlemler nelerdir?

6-Çiğ süt alım fiyatlarında bakanlık olarak; üreticilere litre başına verdiğiniz 25 kuruşluk desteği arttıracak mısınız? Bu artışı kaç kuruş olarak öngörüyorsunuz?

7-Üreticilerin sektörden çıkışlarını önlemek, üretimin devamını sağlamak ve arttırmak adına Bakanlık olarak hazırladığınız çalışmalarınızı açıklayınız?